

УДК 658.001.

Надія Сіправська

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя, Україна

**ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ І ВНУТРІШНІХ ЧИННИКІВ НА
ДІЯЛЬНІСТЬ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ
НЕСТАБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Nadia Sipravsjska

**RESEARCHING INFLUENCE OF EXTERNAL AND INTERNAL FACTORS ON
MACHINE-BUILDING ENTERPRISES AT AN UNSTABLE ECONOMY**

Дослідження чинників зовнішнього середовища для підприємств машинобудівної галузі має важливе значення, оскільки він дозволяє контролювати зовнішнє середовище, розробляти систему попередження можливого виникнення загроз, прогнозувати можливості підприємства.

Проводячи аналіз чинників внутрішнього середовища підприємство може виявити свої сильні і слабкі сторони, власний потенціал, що дозволить чітко встановити цілі, місію, напрями діяльності. Дослідження стану чинників зовнішнього і внутрішнього середовища дозволить визначити в подальшому можливі шляхи розвитку підприємств машинобудування, вибрати оптимальний варіант поведінки на сучасному етапі.

Аналіз сучасного стану машинобудівної галузі показав, що промислове виробництво на підприємствах машинобудування за січень-жовтень 2010 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року зросло на 32,9%. Зростання обсягів машинобудування обумовлюється збільшенням виробництва на підприємствах з випуску залізничного рухомого складу – у 1,5 рази, машин та устаткування для сільського та лісового господарства – на 72,4%, машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва – на 43,3%, з виробництва апаратури для радіо, телебачення та зв'язку – на 22,1%, електричних машин та устаткування – на 21,3%, машин та устаткування для металургії – на 17,0%, автомобільного транспорту – на 10,6%.

Попри значну важливість машинобудування для економіки України, його сучасний стан далекий від бажаного. Основними проблемами галузі є: значний знос обладнання, недостача фінансових ресурсів, важкість використання інноваційних технологій і реалізації вітчизняних наукових розробок, повільний розвиток наукомісткого машинобудування, низьке забезпечення конкурентоздатності кінцевої продукції.

Для того, щоб змінити ситуацію підприємствам необхідно провести модернізацію власних виробничих потужностей, що дозволить виготовляти високотехнологічні вироби і підвищити якість продукції та продуктивність праці.

Уряд повинен прикласти чимало зусиль для стимулювання інвестиційної діяльності в машинобудівній галузі. Необхідно надати підприємствам всі можливі податкові пільги і суттєво знизити відсоткову ставку для отримання кредитів на проведення масштабних проектів по модернізації виробничих потужностей. Потребує вирішення питання з відшкодуванням ПДВ, оскільки держава часто не виконує своїх обов'язків через недосконалість законодавства, існування прогалин і неузгодженостей у податковому законодавстві.

Для стимулювання розвитку виробництва необхідно забезпечити вітчизняні підприємства державними замовленнями, в тому числі і на інноваційну продукцію, зменшити митні тарифи та податок на додану вартість на всі види продукції українського промислового експорту, обсяги виробництва якої перевищують потреби внутрішнього ринку. Необхідно суттєво збільшити фінансування вітчизняної науки, без якої неможливий інноваційний прорив.